

Poštovani članovi Društva prijatelja glagoljice!

Svibanjski pupoljci daju posebnu ljepotu svijetu oko nas i zadaju posebnu muku alergičarima. No glagoljaši se ne daju samo tako zaustaviti, pa bilježimo niz aktivnosti i zanimljivosti.

Osvrt na nedavna događanja

U subotu, 2. travnja, učenici osnovnih škola – sudionici četvrtih *Otvorenih vratiju zagrebačke glagoljaške riznice*, njih više od stotinu, izrađivali su zagrebački glagoljični suvenir. Mogli su odabrati jednu od pet ponuđenih kreativnih radionica, a oni brži i spretniji napravili su i po dva različita suvenira. Na fotografijama vidite male pobjednike (treće mjesto je dijelilo dvoje učenika s jednakim brojem glasova) i djelić atmosfere koja je vladala tijekom izrade suvenira, izložbe radova i iščekivanja proglašenja najboljih uradaka. Svi radovi bit će izloženi na tradicionalnoj izložbi u veljači 2017. godine.

Na redovnoj mjesečnoj tribini Društva dana 13. travnja od profesora s Instituta za istraživanje kulturne baštine Konstantina i Metoda pri Filozofskom fakultetu Sveučilišta Konstantina Filozofa u Nitri, u Slovačkoj, doznali smo niz podataka i zanimljivosti o putovanjima Ćirila i Metoda od Makedonije, preko Velikomoravske kneževine, do papinske palače u Rimu. Sveta Braća – suzaštitnici Europe, u Slovačkoj se štiju i slave kao nacionalni heroji i prosvjetitelji. Posebno im se za sve zasluge odužio grad Nitra posvetivši im svoj glavni trg, jednu srednju školu, zatim sveučilište, pa čak i novo gradsko groblje. Nadamo se da ćemo u uzvratnom susretu prijateljima iz Nitre moći predstaviti onaj dio djelovanja Ćirila i Metoda koji je vezan uz Hrvatsku i upoznati slovačke kolege s tom bitnom sastavnicom hrvatskoga kulturnog identiteta. Predavanju gostiju iz Slovačke nazočila je i zamjenica Njegove Ekselencije gospodina Jurja Priputena, veleposlanika Slovačke Republike u Hrvatskoj, gospođa Hana Kovačova.

Prvo predavanje o Dragutinu Antunu Parčiću, znamenitom hrvatskom glagoljašu i leksikografu, koje su 14. travnja održali prof. dr. sc. Darko Žubrinić, dramski umjetnik Stjepan Bahert i potpisnica ovih redaka, prošlo je izuzetno uspješno. Zahvaljujemo gospodinu Mladenu i Nikoli, ocu i sinu Kezele, članovima Društva i vlasnicima fantastične zbirke starih knjiga *Ex libris Kezele* što su donijeli desetak izvornih Parčićevih rječnika, misala i brevijara pa su posjetitelji imali rijetku prigodu vidjeti i prolistati djela o kojima se govorilo tijekom predavanja. Nadamo se da ćemo nizom ovakvih predavanja upoznati javnost sa životom i djelom D. A. Parčića i vratiti ga na zaslužno mjesto u plejadi hrvatskih velikana.

Dani otvorenih vrata HAZU-a održani su 12. i 13. travnja i prava su prigoda da veći broj zainteresiranih ljudi, a posebno mladih, bez straha stupi u taj hram znanja i otkrije djelić njegovih zanimljivosti. Prvoga dana navedene manifestacije akademkinja Anica Nazor održala je predavanje o tiskarstvu Šimuna Kožičića Benje, modruškog biskupa i osnivača glagoljske tiskare u Rijeci, koji je živio na prijelazu iz 15. u 16. stoljeće. Idućeg dana u auli HAZU-a akademik Josip Bratulić održao je zanimljivo predavanje o Bašćanskoj ploči. Oni koji su ga više puta slušali, kažu da svaki put o Bašćanskoj ploči ispriča nešto novo, zanimljivo i drugačije. Dramski umjetnik Stjepan Bahert izrecitirao je tekst ploče onako kako je zapisan prije devet stoljeća i u prijevodu na suvremenom hrvatski jezik.

Gospodin Nikola Kezele održao je 20. travnja u Knjižnici Augusta Cesarca na Ravnicama radionicu glagoljične kaligrafije kojoj je nazočilo dvadesetak učenika iz obližnje osnovne škole. Učenici su pažljivo saslušali priču o srednjovjekovnim pisarima, a još je bilo zanimljivije kad su se i sami okušali u kaligrafskom pisanju glagoljskih slova tintom i gušćim perima. Prsti umrljani crnilom i malo tinte na odjeći samo su doprinjeli autentičnosti događanja.

Petak, 22. travnja, obilježila je manifestacija *Noć knjige* koja se održala petu godinu zaredom. Samo u Zagrebu održano je 271 događanje, a njih preko 1000 diljem Hrvatske. Poražavajuće zvuči rezultat GfK – Centra za istraživanje tržišta o čitateljskim navikama građana Hrvatske prema kojemu je svega 47% ispitanika u proteklih godinu dana pročitao barem jednu knjigu, a 81% građana nema običaj kupovati knjige. U staro vrijeme kod benediktinaca, a potom i kod ostalih redova, postojala je odredba da svaki redovnik u dane korizme mora pročitati barem jednu knjigu. Nadajmo se da u 21. stoljeću neće biti potrebno donijeti sličan propis jer naše mlade generacije zbog interneta, mobitela, tableta i sličnih pomagala gotovo da i ne znaju što znači uzeti knjigu u ruke i čitati, čitati, čitati.....

Predstojeća zbivanja

Na redovitoj mjesečnoj tribini Društva prijatelja glagoljice, u srijedu, 11. svibnja 2016., u 19 sati, u dvorani Vijenac Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta, Kaptol 29 a, trebali smo ugostiti mr. sc. Ivana Mancea s temom *Kosinj – kolijevka hrvatskog tiskarstva*. Nažalost, gospodin Mance nije mogućnosti održati najavljeno predavanje pa će na tribini biti predstavljen časopis *Baščina*, glasilo Društva, prvi časopis u Republici Hrvatskoj koji na popularnoznanstveni način promiče glagoljsku sastavnicu hrvatske kulture.

Istoga dana u Matici hrvatskoj, Strossmayerov trg 4, u 18 sati, Društvo Krčana i prijatelja otoka Krka organizira projekciju filma o Branku Fučiću, istaknutom hrvatskom povjesničaru umjetnosti i kulture, znanstveniku, esejistu, paleografu, arheologu, putopiscu te vodećem stručnjaku i promicatelju hrvatske glagoljske baštine.

Hrvatsko-češko društvo, zajedno s Češkom besedom Zagreb, obilježiti će 700. godišnjicu rođenja Karla IV., češkog kralja i rimsko-njemačkog cara koji je 1347. u Pragu osnovao glagoljaški samostan Na Slovanech (Emaus) i u njega pozvao hrvatske benediktince (vjerojatno iz opatije svetog Kuzme i Damjana kod Tkona na otoku Pašmanu) da tu budu učitelji glagoljice i crkvenoslavenskoga jezika. U nedjelju, 8. svibnja, u 18 sati, u crkvi svetog Franje Ksaverskog u Zagrebu, služit će se misa na staroslavenskom jeziku u spomena na Karla IV., a u utorak, 17. svibnja, u 19 sati, u Češkom domu u Zagrebu, Šubićeva 20, održat će se spomen-večer na kojoj će o Karlu IV. govoriti Dubravko Dosegović i Marina Kolaček, a o hrvatsko-češkim glagoljaškim vezama akademik Josip Bratulić. U programu će sudjelovati i učenici Češke dopunske škole u Zagrebu. Svi članovi Društva prijatelja glagoljice srdačno su pozvani!

Hvala na pozornosti.

Srdačno Vas pozdravlja Mirna Lipovac, urednica Novosti.